

Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

**RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.**

**A R R E S T**

-----

Nr. 82.262 van 15 september 1999

A. 69.891/VI-14.861

In zake : **CAVALIER-BOHON** Marie-Rose,  
die woonplaats heeft gekozen bij  
Mr. Jean-Luc MATHY, advocaat,  
rue Saintraint 9  
5000 Namen,

**tegen :**

**de Gemeente Assesse**, vertegenwoordigd door haar college van burgemeester en schepenen.

-----  
**DE RAAD VAN STATE, VIe KAMER,**

Gezien het op 1 juli 1996 ingediende verzoekschrift, waarbij Marie-Rose CAVALIER-BOHON de nietigverklaring vordert van het besluit d.d. 29 februari 1996 van de gemeenteraad van Assesse waarbij het bedrag van de post "schilderwerk" voor de werken uitgevoerd door de N.V. BATITEC aan de gemeenteschool, van 500.000 op 700.000 frank wordt gebracht;

Gezien de regelmatig uitgewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag van de heer LOMBAERT, adjunct-auditeur bij de Raad van State;

Gelet op de beschikking van 23 december 1998, waarbij de neerlegging van het dossier en het verslag ter griffie wordt gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan de partijen en gezien de laatste memories;

Gelet op de beschikking van 6 mei 1999, waarvan aan de partijen kennis is gegeven en waarbij wordt bepaald dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 8 september 1999;

Gehoord het verslag van de heer CLOSSET, kamervoorzitter;

Gehoord de opmerkingen van Mr. MATHY, advocaat, die voor verzoekster verschijnt, en van Mr. LEMAIRE, advocaat, die voor de verwerende partij verschijnt;

Gehoord het eensluidend advies van de heer BOUVIER, eerste auditeur-afdelingshoofd bij de Raad van State;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat verzoekster gemeenteraadslid is te Assesse; dat die gemeente op 27 april 1995 aan de N.V. BATITEC de opdracht gegund heeft voor de uitbreiding en de inrichting van haar gemeenteschool; dat die onderneming de uitvoering van het schilderwerk, dat deel uitmaakte van die opdracht en dat op 500.000 frank geraamd was, toevertrouwd heeft aan een onderaannemer, de B.V.B.A. Jean-Louis HUMBLET, waarvan de gelijknamige zaakvoerder overigens lid is van de

gemeenteraad van Assesse; dat de N.V. BATITEC op verzoek van de verwerende partij een offerte heeft ingediend voor de uitvoering van extra schilderwerk; dat de gemeenteraad op basis van een raming van de kostprijs van het geheel van het schilderwerk het bestreden besluit heeft uitgevaardigd waarbij hij de kostprijs van die werkzaamheden van 500.000 op 700.000 frank heeft gebracht; dat verzoekster op 6 maart 1996 een bezwaarschrift heeft gericht aan de toezichthoudende overheid, die haar op 2 mei 1996 heeft medegedeeld dat ze het kwestieuze besluit niet zou vernietigen;

Overwegende dat de verwerende partij een exceptie van niet-ontvankelijkheid van het beroep aanvoert op de grond dat verzoekster niet aantoonst enig persoonlijk of functioneel belang bij dat beroep te hebben; dat ze enerzijds aanvoert dat het beroep zich aandient als een actio popularis, en anderzijds dat verzoekster haar prerogatieven als gemeenteraadslid vrijelijk heeft kunnen uitoefenen, daar ze ongehinderd deelgenomen heeft aan de beraadslagingen en aan de stemming;

Overwegende dat de leden van een gemeenteraad een functioneel belang hebben bij de nietigverklaring van besluiten aangenomen in strijd met bepalingen die de samenstelling en de werkwijze van dat gemeentelijk orgaan regelen; dat dit onder meer zo is wanneer aangevoerd wordt dat een gemeenteraadslid aanwezig was tijdens de beraadslagingen in de gevallen waarin zulks bij de wet verboden is; dat verzoekster in dezen, zoals hierna zal blijken, een middel ontleent aan schending van artikel 92, 1°, van de nieuwe gemeentewet, een bepaling die volgens haar Jean-Louis HUMBLET verbood aanwezig te zijn op de vergadering van de gemeenteraad toen het betwiste punt van de agenda is besproken; dat de exceptie niet opgaat;

Overwegende dat een enig middel wordt ontleend aan schending van het genoemde artikel 92, 1°, van de nieuwe gemeentewet, doordat "Jean-Louis HUMBLET (...) er een rechtstreeks en persoonlijk belang bij had dat de gemeenteraad een verhoging zou goedkeuren van de post die hem toen door de gekozen aannemer was toegewezen" en hij niettemin aanwezig was op de vergadering van de gemeenteraad toen dat punt van de agenda is besproken, terwijl het krachtens de in het middel genoemde bepaling aan ieder gemeenteraadslid verboden is aanwezig te zijn tijdens de beraadslaging over een onderwerp waarbij het persoonlijk of als gelastigde, vóór of na zijn verkiezing, een rechtstreeks belang heeft; dat ze beklemtoont dat deze verbodsbepaling ertoe strekt mogelijk misbruik te voorkomen, en dat die mogelijkheid, die in dezen reëel is, daar Jean-Louis HUMBLET zaakvoerder is van een onderneming die in onderaanneming werkt voor een gekozen aannemer, volstaat om de toepassing van dat verbod te verantwoorden;

Overwegende dat de verwerende partij daarop antwoordt dat het besluit weliswaar werkzaamheden betrof waarvan de uitvoering toevertrouwd was aan de onderneming waarvan gemeenteraadslid Jean-Louis HUMBLET zaakvoerder is en die door de gekozen aannemer als onderaannemer is aangewezen, en dat Jean-Louis HUMBLET, gemeenteraadslid van de oppositie, weliswaar aanwezig was op de vergadering van 29 februari 1996, doch dat hij niet aan de stemming heeft deelgenomen en dat hij bovendien geen enkel persoonlijk en rechtstreeks belang had bij de beslissing, "aangezien het een aanvullend bedrag betrof dat aan de gekozen aannemer S.A. BATITEC was toegekend, waarover (deze) vervolgens volledig vrij kon beschikken, zonder dat het voor de gemeenteraad zaak was te weten of hij het al dan niet aan een eventuele onderaannemer zou overdragen";

Overwegende dat artikel 92, 1°, eerste lid, van de nieuwe gemeentewet bepaalt :

" Het is elk gemeenteraadslid en de burgemeester verboden :

1° tegenwoordig te zijn bij een beraadslaging of besluit over zaken waarbij hij een rechtstreeks belang heeft, hetzij persoonlijk, hetzij als gelastigde, voor of na zijn verkiezing, of waarbij zijn bloed- of aanverwante tot en met de vierde graad een persoonlijk en rechtstreeks belang hebben";

Overwegende dat de schending van dat verbod, dat de aanwezigheid tijdens een beraadslaging betreft, de geldigheid van die beraadslaging aantast, zelfs indien aangetoond wordt dat het desbetreffende gemeenteraadslid zich van stemming onthouden heeft of er niet aan heeft deelgenomen, of zelfs het woord niet zou hebben genomen tijdens de beraadslaging;

Overwegende dat Jean-Louis HUMBLET gemeenteraadslid is, en tevens zaakvoerder van de onderneming in onderaanneming voor de aannemer aan wie het schilderwerk is gegund waarover het bestreden besluit handelt; dat hij derhalve een persoonlijk en rechtstreeks belang had bij de goedkeuring van een besluit dat zowel hem als zijn onderneming kon bevoordelen, daar het mogelijk - en zelfs waarschijnlijk - was dat de onderaanneming zou worden gehandhaafd; dat het hem bijgevolg verboden was aanwezig te zijn op die beraadslaging; dat het middel gegrond is,

## **B E S L U I T :**

### **Artikel 1.**

Vernietigd wordt het besluit d.d. 29 februari 1996 van de gemeenteraad van Assesse waarbij het bedrag van de post "schilderwerk" voor de werken

uitgevoerd door de N.V. BATITEC, gekozen aannemer, aan de gemeenteschool, van 500.000 op 700.000 frank wordt gebracht.

**Artikel 2.**

De kosten, bepaald op 4.000 frank, komen ten laste van de verwerende partij.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van de VIe kamer, op vijftien september 1900 negenennegentig door :

|                 |                  |
|-----------------|------------------|
| de HH. CLOSSET, | kamervoorzitter, |
| HANSE,          | staatsraad,      |
| LEWALLE,        | staatsraad,      |
| HARMEL,         | griffier.        |

**De Griffier,**

**De Voorzitter,**

**P. HARMEL.**

**Ch.-L. CLOSSET.**

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,  
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD VAN STATE,  
GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.